

Forskriftsmanus

Tittel: «Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Troms og Finnmark.»

Hjemmel: «LOV-1995-05-12-23-§3, LOV-1995-05-12-23-§18, FOR-2018-11-23-1751 delegering av myndighet til statsforvalteren etter jordloven § 18 gitt av Landbruks- og matdepartementet»

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med tilskudd etter forskriften er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, jord og jordhelse, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt å redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder i Troms og Finnmark fylke.

§ 3 Grunnvilkår

Tilskudd etter denne forskriften kan gis til

- a. foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret eller gjennomført klimarådgiving siden forrige søknadsfrist. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- b. beitelag for drift etter § 5 Drift av beitelag. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Kapittel 2 Kulturlandskap

§ 4 Drift av bratt areal

Det kan gis tilskudd for drift av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.

Tilskuddet gis i hele Troms og Finnmark for areal som er overflatedyrka/fulldyrka eller innmarksbeite. Tilskudd til overflatedyrka/fulldyrka areal krever at det er slått på arealet. Innmarksbeite må skjøttes utover beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 5 Drift av beitelag

Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.

Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.

Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.

Laget må kartfeste hvilket område dyrene beiter i. Kartet skal vise det faktiske området dyrene beiter i. Beitelaget må legge ved foreløpig årsrapport for søknadsåret ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, andre aktiviteter og eventuelle utfordringer i beiteområdet.

Dyrene skal beite minimum 5 uker i utmark.

Tiltaksklasser: storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.

Tilskuddet gjelder i følgende områder:

- a) bygdenære områder
- b) steder uten helårs veiforbindelse
- c) områder som krever at dyra fraktes med båt eller veitransport over 30 km én vei.

Beitetid må minimum være 5 uker i søknadsåret.

Tiltaksklasse: storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr.

§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Arealet må være fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite. Beitetid må minimum være 5 uker i søknadsåret.

I Troms gjelder tilskuddet for landbruksregion kystbygder Troms som er definert i NordAtlas.

I Finnmark gjelder tilskuddet for:

- gårdsbruk uten helårs veiforbindelse i hele Finnmark; og
- for arealer som ligger ytterst ved havet eller minimum 200 meter over havet i følgende kommuner: Kautokeino, Loppa, Hammerfest, Måsøy, Nordkapp, Berlevåg, Båtsfjord og Vardø. I tillegg kan tilskuddet gis for arealer som ligger ytterst ved havet eller minimum 200 meter over havet i følgende begrensede områder: Øyene Seiland, Stjernøya og Sørøya, Veidnesklubben i Lebesby, Nordkynhalvøya, Langfjorden i Gamvik kommune og områdene i Vadsø kommune øst for Vadsø by.

Det kan ikke gis tilskudd etter både § 7 og § 8 til samme areal.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap

Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.

I Troms gjelder tilskuddet for landbruksregion kystbygder Troms som er definert i NordAtlas.

I Finnmark gjelder tilskuddet for:

- gårdsbruk uten helårs veiforbindelse i hele Finnmark; og
- for arealer som ligger ytterst ved havet eller minimum 200 meter over havet i følgende kommuner: Kautokeino, Loppa, Hammerfest, Måsøy, Nordkapp, Berlevåg, Båtsfjord og Vardø. I tillegg kan tilskuddet gis for arealer som ligger ytterst ved havet eller minimum 200 meter over havet i følgende begrensede områder: Øyene Seiland, Stjernøya og Sørøya, Veidnesklubben i Lebesby, Nordkynhalvøya, Langfjorden i Gamvik kommune og områdene i Vadsø kommune øst for Vadsø by.

Det kan ikke gis tilskudd etter både § 7 og § 8 til samme areal.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 9 Skjøtsel av åkerholmer og gårdsdammer

Det kan gis tilskudd for slått, rydding eller beiting for å hindre gjengroing av åkerholmer og gårdsdammer. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet.

Tilskuddet utmåles per stykk.

Kapittel 3 Biologisk mangfold

§ 10 Slått av slåttemyr og slåttemark

Det kan gis tilskudd for slått av slåttemyr og slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.

Tiltaksklasse: svært viktig, viktig, lokalt viktig.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 11 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer

Det kan gis tilskudd for slått eller beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Tilskuddet gjelder for områder hvor de biologiske verdiene er registrert som helhetlig/utvalgt kulturlandskap, eller naturbeitemark i Naturbase og/eller i Artsdatabanken, eller det skal foreligge annen dokumentasjon som bekrefter de kulturbetinga biologiske verdiene.

Beiting må starte tidlig i sesongen og beitetrykket må være tilstrekkelig til å etablere og vedlikeholde typisk beitemarksflora.

Tiltaksklasser: slått, beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 12 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

Det kan gis tilskudd for å legge til rette for hekking og beiting av fugler på eller i tilknytning til jordbruksarealer.

Tilskuddet kan gis for å ivareta hensynet til de truede artene dverggås og sædgås i deler av kommunene Alta, Porsanger, Nesseby og Vadsø og makrellterne i Gratangen kommune. Det kan gis tilskudd til jordbruksarealer hvor disse artene beiter eller hekker i betydelig grad.

Geografisk avgrensning er Årøya i Alta kommune, Kistrand til Kistrandnes, Stabbursnes og Børselv til Børselvnes i Porsanger kommune, Sirddagohppi, Vesterelv-området og Bunes til Bergeby i Nesseby kommune og Kariel til Paddeby, Krampen og Skallelv i Vadsø kommune, og Strandeng i Gratangen kommune.

Tiltaksklasse: lav tilrettelegging

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 4 Kulturminner og kulturmiljøer

§ 13 Drift av seter

Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. Produksjonsperioden skal vare minst fire uker per sesong. Melken som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk, 25 liter geitemelk eller 15 liter sauemelk i døgnet per seter.

Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk, som bare er egnet for bruk i sommersesongen.

Tiltaksklasser: levering til meieri, 4–6 uker; levering til meieri, 6 uker eller mer; egen foredling, 4–6 uker; egen foredling, 6 uker eller mer

Tilskuddet utmåles per seter, og fordeles på antall foretak som har dyr på setra.

§ 14 Skjøtsel av automatisk freda kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av automatisk freda kulturminner (etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4), som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet blir ivaretatt og er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Tiltaksklasser: beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 15 Skjøtsel av steingjerder og bakkemurer

Det kan gis tilskudd for skjøtsel langs steingjerder og bakkemurer som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet blir ivaretatt og er synlig i jordbrukslandskapet.

Tiltaksklasser: bakkemurer, steingjerder

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 16 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Det kan gis tilskudd for beiting, slått eller rydding av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi, som er gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.

Tilskudd kan gis til skjøtsel av kulturlandskap eller kulturmiljø med særskilte kulturhistoriske verdier i Troms og Finnmark. Dette omfatter områder vedtaksfredet etter kulturminneloven, utvalgte områder innenfor Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) og områder som er utvalgt etter kommunale og regionale kulturminneplaner.

Ytterligere avgrensing innenfor områdene skal skje i samråd med regional kulturminneforvaltning

Tiltaksklasser: beiting, slått/rydding.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 5 Friluftsliv

§ 17 Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet

Det kan gis tilskudd for vedlikehold og merking av turstier som grenser til eller ligger på jordbruksareal. Det gis kun tilskudd for delen av stien som går over jordbruksareal. Turstien skal være åpen for allmenn ferdsel.

Tiltaksklasse: Lav tilrettelegging

Tilskuddet utmåles per meter.

Kapittel 6 Avrenning til vann

§ 18 Kantsone i eng

Det kan gis tilskudd for kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret. Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum seks meter, målt fra vassdragets normalvannstand, der minst fire meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal. Avstand mellom vassdrag og gjødslefri kantsone kan ikke være mer enn 8 meter.

Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret. Jordarbeiding og såing skal ved behov skje mellom 1. mars og 1. juli.

Tilskuddet gjelder for arealer som drenerer til jordbrukspåvirkede vassdrag/vannforekomster, se vedlegg til forskrift.

Tilskuddet utmåles per meter.

Kapittel 7 Utslipp til luft

§ 19 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og/eller i vekstsesongen

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest om våren eller i vekstsesongen. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.

Øvre grense for antall dekar det kan gis tilskudd for, er 500 dekar.

Tiltaksklasser:

- 1) spredning i voksende kultur
- 2) nedmolding innen 18 timer i åpen åker

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 20 Nedlegging av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedlegging. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.

Øvre grense for antall dekar det kan gis tilskudd for, er 500 dekar.

Tiltaksklasser:

- 1) nedlegging i voksende kultur
- 2) nedlegging og nedmolding innen 18 timer i åpen åker

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 21 Nedfelling av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, og gjødselmengde spredd per dekar.

Øvre grense for antall dekar det kan gis tilskudd for, er 500 dekar.

Tiltaksklasser:

- 1) nedfelling i voksende kultur
- 2) nedfelling i åpen åker.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 22 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter § 19 Spredning av all husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen, § 20 nedlegging av husdyrgjødsel, og § 21 nedfelling av husdyrgjødsel.

Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.

Øvre grense for antall dekar det kan gis tilskudd for er 500 dekar.

Tiltaksklasse: bruk av tilførselsslange

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 8 Plantevern

§ 23 Mekanisk ugrasbekjempelse i radkulturer

Det kan gis tilskudd for mekanisk ugrasbekjempelse eller flammings i radkulturer. Det gis ikke tilskudd dersom det benyttes plantevernmidler mot ugras før høsting, unntatt ved nedsviing av potetris.

Økologiske arealer og arealer i karens som mottar produksjonstilskudd for økologisk drift er ikke tilskuddsberettiget.

Tiltaksklasser: flammings, mekanisk ugrasbekjempelse.

Tilskuddet utmåles per dekar

Kapittel 9 Klimarådgiving

§ 24 Klimarådgivning

Det kan gis tilskudd for klimarådgiving som er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret. Tiltaksplan for utført rådgiving må vedlegges søknaden. Tiltaksplanen skal være underskrevet av rådgiver.

Med klimarådgiving menes rådgiving som i størst mulig grad tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser fra alle gårdens produksjoner, med sikte på å gjennomføre klimatiltak. Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivningen. Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.

Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, skal det utarbeides ny tiltaksplan som redegjør for gjennomførte tiltak fra forrige tiltaksplan.

Tiltaksklasser: to-til-en rådgiving, en-til-en rådgiving, grupperådgiving.

Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang.

Tilskuddet utmåles per stykk.

Kapittel 10 Generelle bestemmelser

§ 25 Utmåling og utbetaling av regionale miljøtilskudd

Tilskuddet utmåles etter satser fastsatt årlig av statsforvalteren. Tilskuddet skal kun gis det året som tiltaket blir gjennomført. Det kan gis tilskudd til tiltaket klimarådgiving som er gjennomført siden forrige søknadsfrist.

§ 26 Søknad

Foretak som søker tilskudd, skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknadsfristen er 15. oktober. For beitelag som søker tilskudd etter § 5 Drift av beitelag er fristen 15. november.

Dersom søknad leveres etter fristene i andre ledd, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per dag inntil 14 dager etter fristens utløp. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant.

Søknader om regionalt miljøtilskudd som er levert innen søknadsfristen kan endres innen 29. oktober uten reduksjon i tilskuddet. Dette gjelder ikke søknad om tilskudd etter § 5 Drift av beitelag.

§ 27 Administrasjon, dispensasjon og klage

Statsforvalteren administrerer tilskuddene etter denne forskriften.

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Statsforvalteren kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene om tilskudd fastsatt i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til statsforvalteren. Vedtak fattet av statsforvalteren i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 28 Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de eiendommer som foretaket benytter i driften.

§ 29 Avkorting ved regelverksbrudd mv.

Hele eller deler av det samlede tilskuddet kan avkortes dersom foretaket:

- a) uaktsomt eller forsettlig har drevet eller driver sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet.
- b) har brutt bestemmelser i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging, eller
- c) ikke har ført journal over plantevernmidler som foretaket har benyttet på arealene som det disponerer. Journalen skal inneholde opplysninger om navn på plantevernmiddelet som brukes, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke kan fremlegge slike journaler for de siste tre årene.
- d) i tilknytning til jordbruksarealet det disponerer ikke har vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring, målt horisontalt fra vassdragets normalvannstand. Vegetasjonssonen kan ikke jordarbeides.
- e) på eller i tilknytning til arealet foretaket disponerer, foretar inngrep som forringer kulturlandskapet. Det kan likevel bare avkortes for inngrep på eiendom som foretaket helt eller delvis disponerer. Dersom annet regelverk ikke er til hinder for det, kan kommunen likevel forhåndsgodkjenne inngrepet dersom det avhjelper betydelige driftsmessige ulemper.

§ 30 Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Dersom foretaket har oversittet de frister som kommunen, statsforvalteren eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i samsvar med § 28, kan tilskuddet avkortes.

§ 31 Tilbakebetaling og renter mv.

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan det feilutbetalte beløpet kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere utbetaling av tilskudd. Tilsvarende gjelder differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter § 29 Avkorting ved regelverksbrudd mv. eller § 30 Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til foretaket.

§ 32 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juni 2023. Samtidig oppheves forskrift 2021-05-21-1707 om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Troms og Finnmark.